

Спеціалізованій вченій раді К35.886.01
м. Львів, вул. Коперника, 3

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію
ГОЛИНСЬКОГО Юрія Олеговича
на тему «**Організація казначейського обслуговування бюджетів в умовах
реформування державних фінансів в Україні**»,
подану до захисту на здобуття вченого ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку української держави, в зв'язку з децентралізацією як бюджетних ресурсів, так і функцій та повноважень органів влади, загострилась проблематика управління державними фінансами внаслідок чого постала необхідність модернізації процедур і механізмів фінансування витрат бюджетів всіх рівнів.

З цієї причини, в умовах загроз фінансовій безпеці країни суттєво підвищується роль установ, які акумулюють державні фінансові ресурси, фінансують за рахунок коштів бюджетів потреби державних і муніципальних установ та інших отримувачів бюджетних коштів, а також здійснюють контроль за цільовим використанням бюджетних ресурсів. Серед таких установ пріоритетною є Державна казначейська служба України (ДКСУ), запровадження якої було викликане з одного боку вимогами МВФ, а з іншого – необхідністю ефективного управління державними коштами. Саме Державне казначейство стало органом, що з одного боку не є зацікавленим ні у викривленні даних обліку і звітності, ні в затримці платежів, ні в управлінні фінансовими ресурсами на власний розсуд. Тому, цілком логічно, що казначейство з часу його впровадження є невід'ємним суб'єктом бюджетних відносин, а покладення на органи казначейської служби функцій касового виконання бюджетів за доходами та видатками є закономірним наслідком бюджетної політики нашої держави.

Нині казначейські органи посідають провідне місце в управлінні фінансовими ресурсами держави. Саме вони є тими інституціями, завдяки яким уряд здійснює ефективне управління державною казною, а муніципалітети – місцевими бюджетами. Варто зазначити, що функціонування системи казначейства призвело до певних змін в організаційних структурах та правових взаємовідносинах між усіма учасниками бюджетного процесу, що задіяні на кожній його стадії.

Поряд з цим, в сучасних умовах казначейські органи, завдяки використанню чинних механізмів та процедур виконання бюджетів, стали ефективними суб'єктами управління урядовими, регіональними та

муніципальними фінансовими ресурсами держави.

Незважаючи на значні переваги функціонування системи казначейського виконання бюджетів, зумовлені наявністю в казначейських органів дієвих важелів фінансового контролю, прозорістю виконання бюджетів, поліпшенням фінансової дисципліни, аналіз сучасного стану функціонування казначейської системи виконання бюджетів свідчить, що низка методологічних та методичних проблем діяльності казначейських органів є недостатньо вирішеною та вимагає адекватного системного розв'язання. Зокрема, залишаються не до кінця вирішеними проблеми як обмеженості фінансових ресурсів бюджетних установ, так і відсутності ефективних механізмів управління ними у процесі касового виконання державної казни, які зумовлюють, з одного боку, потребу застосування бюджетних запозичень для покриття касових розривів, а з іншого – втрати від невикористання тимчасово вільних державних фінансових ресурсів.

Крім того, варто відзначити, що існують значні проблеми у функціонуванні механізму управління фінансовими ресурсами в системі казначейства, які пов'язані з оперативністю, прозорістю та контролем за цільовим використанням бюджетних коштів. Функціонування казначейства як інструменту управління державними коштами багато в чому визначає якість фінансування цільових бюджетних програм, своєчасного отримання учасниками бюджетного процесу державних коштів.

Саме на вирішення зазначених проблем спрямована дисертаційна робота Голинського Ю. О., актуальність, своєчасність та практичне значення якої визначається необхідністю та можливістю через важелі і механізми казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів забезпечити належну фінансову стійкість як держави, так і кожної окремо взятої місцевої громади.

Зв'язок дослідження із науковими програмами і темами. Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Львівської державної фінансової академії МОН і є складовою частиною тем дослідження «Фінансова безпека держави в умовах глобалізації» (2011-2013 рр.) (номер державної реєстрації – 0111U006431) та «Конкурентоспроможність країни в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації – 0114U002793) (2014-2017 рр.), в межах яких автором розроблено пропозиції щодо вдосконалення чинного порядку обслуговування бюджетів органами Державного казначейства України для забезпечення фінансової безпеки держави та зростання його регулюючого впливу на конкурентоспроможність вітчизняних товарів в умовах глобалізації.

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Викладені в дисертації наукові положення, пропозиції автора та висновки, сформульовані за результатами дослідження, характеризуються належним рівнем наукової обґрунтованості. Представлені результати дослідження свідчать про глибоку теоретичну підготовку пошукача, вміння працювати з науковим матеріалом.

Теоретичну базу дисертаційної роботи склали праці провідних

вітчизняних і зарубіжних вчених, що займаються проблематикою бюджетних відносин а також казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів. Конструктивний аналіз їх наукових напрацювань дав змогу автору на високому рівні провести дослідження теоретичних засад казначейського виконання бюджетів.

Загалом, дисертаційна робота є авторським дослідженням проблем казначейського обслуговування бюджетів. Достовірність наукових результатів, отриманих автором в процесі дослідження підтверджується:

- використанням під час проведення дослідження значного масиву статистичних і відомчих даних, що характеризують сучасний стан виконання бюджетів, а також казначейського обслуговування як державної казни, так і локальних бюджетів різних рівнів;

- опрацюванням широкого кола наукових праць, підтвердженням чого є перелік використаних джерел з 195 найменувань, значну частину яких становлять публікації провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, що займаються проблематикою як бюджетних відносин, так і казначейського виконання бюджетів;

- здійсненням розрахунків впливу пропонованих змін на витрати з оплати праці та штатну чисельність окремих управлінь ДКСУ в Дніпропетровській, Черкаській та Чернівецькій областях.

Крім того, результати дослідження апробовано на науково-практичних конференціях, а напрацьовані автором пропозиції впроваджено у практичну діяльність окремих підрозділів Рахункової палати, Державної казначейської служби, фінансових органів системи Міністерства фінансів України, а також використано в навчально-методичному процесі Львівської державної фінансової академії, про що свідчать представлені довідки.

Зроблені автором за результатами дисертаційної роботи висновки містять наукову новизну, є логічними та, впливаючи з проведеного дослідження, розкривають поставлену мету, а також мають прикладне значення для розвитку теорії і практики бюджетних відносин та казначейського обслуговування бюджетів всіх рівнів.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи. Наукові результати, одержані Голинським Ю.О., полягають в дослідженні теоретико-методичних засад казначейського обслуговування бюджетів, окресленні основних проблем чинної системи касового виконання бюджетів, а також у розробленні пропозицій щодо вдосконалення бюджетних відносин в Україні та посилення ролі Державної казначейської служби у регулюванні діяльності всіх учасників бюджетного процесу.

Основні позиції дисертаційного дослідження пошукача, що містять новизну теоретичного характеру зводяться до того, що в роботі вдосконалено теоретичні підходи щодо формування механізму казначейського обслуговування бюджетів (с. 25-26), та трактування окремих економічних категорій бюджетних відносин (с. 27-29), зокрема, «виконання бюджету», «касове виконання бюджету», «ліквідність балансу казначейства», «методи управління ліквідністю», «внутрішній контроль», «фінансовий внутрішній

контроль», «адміністративний внутрішній контроль», «аудит ефективності».

Науково-практичну цінність представляють рекомендації щодо дистанційного обслуговування клієнтів казначейства безпосередньо радами громад, сформованими в результаті адміністративно-територіальної реформи (с. 180-182), стосовно вдосконалення системи казначейського бюджетно-фінансового контролю та бюджетного аудиту (с. 168-169), а також пропозиції щодо адаптації в Україні окремих елементів зарубіжного досвіду казначейського обслуговування бюджетів (с. 178-179).

Крім того, до суттєвих наукових напрацювань автора слід віднести вдосконалення підходів до організації процесів касового обслуговування бюджетних потоків в системі казначейських органів України (с. 152-154), а також вдосконалення засад функціонування інформаційної системи Державної казначейської служби України, з метою підвищення ефективності казначейського обслуговування бюджетів всіх рівнів (с. 188-189).

Науково-практична значущість результатів дослідження. Результати дослідження можуть бути використані при здійсненні подальших теоретичних розробок стосовно вдосконалення інструментарію казначейського обслуговування бюджетів та важелів впливу казначейських органів на бюджетний процес і бюджетні процедури. Практичні результати роботи можуть бути застосовані з метою вдосконалення інструментів та механізмів бюджетного менеджменту, зокрема їх практичне впровадження, з одного боку, забезпечить економію бюджетних коштів, а з іншого, підвищить рівень надійності фінансування потреб як розпорядників, так і отримувачів бюджетних коштів.

Результати досліджень пошукача на практиці використовуються територіальним управлінням Рахункової палати України по Львівській, Волинській, Рівненській, Тернопільській, Івано-Франківській та Закарпатській областях, Львівською державною фінансовою академією при викладанні дисциплін «Фінанси», «Бюджетна система», «Бюджетний менеджмент», «Казначейська система», «Місцеві фінанси», Департаментом фінансів Львівської обласної державної адміністрації а також управлінням Державної казначейської служби України у Миколаївському районі Львівської області.

Повнота викладу в публікаціях наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення дисертації достатньою мірою висвітлені у 22 опублікованих наукових працях загальним обсягом 5,96 д.а., з яких 1 – вийшла друком у виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази SCOPUS, 9 – у наукових фахових виданнях України та 1 – в колективній монографії.

Результати дослідження, представлені у публікаціях пошукача, повною мірою репрезентують основні положення дисертації, роблять їх доступними для ознайомлення наукової громадськості.

Кількість і обсяг опублікованих наукових праць Голинського Ю.О. відповідає вимогам щодо публікації основного змісту та наукових результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Зміст публікацій висвітлює переважну частину висновків здобувача.

Автореферат ґрунтовно розкриває зміст дисертації, повною мірою відображає основні положення дослідження, висновків та пропозицій, зроблених за його результатами. За рівнем оформлення як дисертаційна робота, так і автореферат відповідають встановленим вимогам і стандартам.

Зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи. В ході написання роботи дисертант продемонстрував здатність досліджувати наукову проблему та обґрунтувати шляхи її розв'язання, вміння застосовувати широкий спектр методів і прийомів проведення економічного дослідження, що характеризує його як сформованого науковця, здатного самостійно здійснювати ґрунтовні наукові дослідження. Разом з тим, в роботі є недостатньо розроблені, а тому дискусійні положення, які потребують додаткового обґрунтування, зокрема:

1. Проводячи дослідження зарубіжного досвіду казначейського обслуговування бюджетів (с. 68-70) а також розробляючи пропозиції щодо його адаптації у вітчизняну практику бюджетних відносин (с. 178-179), автору доцільно було б розробити та запропонувати практичну програму імплементації окремих конструктивних норм іноземного бюджетно-казначейського законодавства в Україні.

2. Крім того, підсумовуючи аналіз впливу різноманітних факторів на показники виконання бюджетів (с. 35), цілком логічним було б розроблення узагальненого (наприклад, інтегрального) показника оцінки їх ефективності.

3. Зважаючи на реформування бюджетних відносин в Україні, автору, з метою забезпечення достовірності результатів дослідження, слід було б врахувати оновлені дані під час аналізу показників виконання бюджетів (с. 77-101).

4. Не заперечуючи позицію автора стосовно доцільності подальшого функціонування Державної казначейської служби в Україні, слід зауважити, що обґрунтування такого висновку виключно на підставі даних щодо кількості та обсягів попереджень про неналежне виконання норм бюджетного законодавства, складених органами ДКСУ (с. 120) є недостатнім, оскільки функції бюджетного контролю в Україні делеговані не лише казначейським органам, але й Державній фінансовій інспекції, Рахунковій палаті, органам системи Міністерства фінансів, місцевим органам влади та розпорядникам бюджетних коштів (в межах їх компетенцій).

5. В роботі не приділено належну увагу дослідженню проблем формування податкових надходжень бюджетів держави та муніципалітетів, не дивлячись на те, що об'єктом казначейського обслуговування бюджетів є рух вхідних і вихідних фінансових потоків в процесі їх виконання.

Поряд з цим, слід відмітити, що перелічені зауваження не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Голинського Ю.О. та його наукового рівня, а також не впливають на практичну корисність його результатів.

Загальний висновок.

1. Подана до захисту дисертація Голинського Ю.О. «Організація казначейського обслуговування бюджетів в умовах реформування державних фінансів в Україні» є самостійною, завершеною науковою роботою, що містить нові науково обгрунтовані результати та відповідає паспорту спеціальності 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит.

2. За змістом і оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам Державної атестаційної комісії Міністерства освіти і науки України та пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, а її автор – Голинський Юрій Олегович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Уманського національного
університету садівництва

П. М. Боровик

Підпис	<i>П. М. Боровик</i>
ЗАСВІДЧУЮ	
Начальник відділу кадрів Уманського НУС	
<i>В. Досенко</i>	
2013 р.	

